

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio Decalogi Duabus distincta partibus

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Adulter, & proscriptus an se defendere queant, num. 6.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

h. Less. l. 8. c. 9. n. 55. & n. 92. Molina, Tolctus, Sa. alijq. quos citat, sequiturq. Dicast. lib. 2. de just. tr. 2. dub. 21. tra. 34. d. 10. i. Cum Ioan. Sanc. disp. 10. num. 9. versus finem. 1. Bonac. t. 2. disp. 3. circa primum Decal. prac. q. 4. de charit. p. 4. n. 6.

6. Adverte duo. Alterum; ad moderamen inculpatae tutelae requiritur, ut non plus agas, quam opus sit ad defensionem; puta, si tuam satis defendere vitam potes minis ac verbis, ne verberes: si verberibus, ne mutiles: si mutilatione, ne occidas. Alterum: si alia via, v. g. fugiendo, te tutari possis, fugere teneris, si dedecori magno tibi fuga non vertitur, si esses Religiosus; non ita, si vir sit nobilis, quamvis sit Clericus, *m* cui dedecus esset, se in pedes dare. Pari modo fugere obligaris *n* à patre, filio, marito, fratre, & ex mea quidem sententia, siue minore, siue majore; imo ab ebriquo quocumque; nam non dedecus, sed vel pietas, vel prudentia ejusmodi fuga censetur ab omnibus. Quid si, cum sine dedecore possis fugere, non fugias, sed occidas in vasorem injustum, tenearisne ad restitutionem ex homicidio? Respondeo, de hoc dicam inferius c. 4. §. 3. nu. 16.

m Dicast. & de Lugo apud Dianam par 8. tr. 9. res. 46. n. Mendoza 2. 2. disp. 170. sec. 16. §. 136. Malderus 2. 2. tr. 3. c. 1. du. 12.

Adulter & proscriptus an se defendere queant?

7. Sed adhuc inquirens, primò an adulter in adulterio deprehensus, & an

proscriptus à principe, id est, qui ex statuto potest à quolibet occidi, possint se defendere, occidendo eos, qui ipsos occidere aggrediantur?

8. Respondeo, adulterum posse, quia in foro conscientiae non justè invaditur à marito, ut mox §. 4. nu. 8. dicitur. De proscripto seu bannito major est difficultas. Nellus *q* probabiliter negat: quia, si is justè occidi ab altero potest, injustè contra illum pugnabit; secus, esset bellum justum ex utraque parte. Concedit Carrerius, & Decius, *f* quia statutum illud non potest præjudicare juri, quod quilibet habet ad suam vitam defendendam.

q Nellus in tr. de banditis p. 2. secundit temporis q. 49. r Carrerius in pract. criminali d. homicidio, f Decius in l. ut vim. ff. de just.

9. Hinc, ex *t* Soto, qui scit, bellum, in quo militat, esse injustum, licitè potest, etiam in ipsa pugna, cum quadam cautione jam jam afferenda, militem alterius justì exercitus occidere, ne ipse ab hoc occidatur. Ratio est, quia injustitia belligerandi ex parte Principis, non tollit jus defendendi propriam vitam. Cautio autem est, ut dictus miles injustus cesseret ab occidendo, & admoneat militem justum de sua hac cessatione: nam statim tunc non erit amplius miles injusti beli, & sic poterit se defendere, & ille alter jam non poterit amplius hunc justè interficere. Hic tamen injustus miles justè punietur *n* à suo Rege, ut legitimo judice, de delicto patrato.

t Sot. lib. 1. qu. 1. ar. 7. n. S. Anconinus, Abbas, Pet. Navar. Les. Covar.

M

Bona.

Bona. alijq̄. quos citat sequitur q̄. Dicast. li. 2. de Inst. fr. 2. d. 10. d. 8.

An ut defendas unum ex proximis, possis alium occidere?

10. Inquires secundò: an liceat aggressorem proximi occidere, ut defendas ipsius proximi innocentis vitam? nam, ut defendas bona ejusdem temporalia, mox §. 2. n. 8. dicam. Respondeo, sicuti ad meam, sic ad innocentis vitam defendendam, cum dicto moderamine possum. quia si licite occido invadentem injuste mea bona, ut mox dicitur, multo magis injuste invadentem vitam mei proximi, quam, ut bonum meum, reputare debeo.

11. An teneat, distinguendum est; nam si in vasus est pater, mater, filius, uxor, princeps, subditus, imò solum Vasallus, vel simili modo mihi conjunctus, nec mihi ex defensione imminet grave periculum, obligor, & eos morte injusti aggressoris defendere; id enim poscit charitas ijs debita, & aliquando justitia, si curam proximi geram, &c.

x Les. Mol. apud eundem Dicastill. l. c.

Si vero est unus ex communi proximo, non obligor, & quia tunc quasi aequaliter, & non cum magno excessu, urgere me charitas potest pro vita invaloris, quamvis, injusti, atque pro vita invari innocens; unde alterutri favere, non est magna deordinatio. Quod si invalor injustus est tuus pater, filius, vel similis, non te

obligo ad eos occidendos, ut defendas in vasum, quamvis innocentem, quia te excusat, imò prohibet tanta conjunctio: sicuti nec obligaris, b morte invaloris, eum defendere, qui licite v. g. ob martyrium, vel aliam causam honestam, suam mortem permittit: eadem enim causa honesta te à morte invaloris poterit cohibere.

a Suar. t. 5. diff. 49. sec. 3. n. 2. quidquid in contrarium videatur innuere Dicastill. l. c. nu. 14. b Dicastill. c. n. 100.

An te non aggredientem aliquando occidere possis?

12. Inquires tertio: an liceat aliquando, ob tuam defensionem interficere innocentem te non aggredientem? Solet afferri exemplum duplex. Primum: si quis v. g. te aggrediatur, obijciatque, quasi pro scuto, hominem innocentem, potesne occidere hunc innocentem, ut ab aggressore te defendas? Secundum: si tu v. g. equo insidens fugias inimicum te occidere volentem, potesne conculcare puerum, vel claudam in via forte jacentem, si aliter vitæ tuæ servare non vales? Respondeo, utrumque posse, non intendendo mortem pueri, nec impetendo innocentem, sed aggressorem, quamvis inde intermedia persona innocens vulneretur & cadat. Ratio est, quia id non est directè occidere, sed tuam servare vitam, quamvis inde per accidens & indirectè alterius mors consequatur: quemadmodum omnes concedunt, posse in bello justo contra civitatem rebellem bombardas explodi, quo-